

Routegids

Zo betrek je jonge
vrijwilligers bij
jouw organisatie

Vereniging
Vrijwilligerswerk^{NL}

Colofon

Deze routegids is een uitgave van Vereniging VrijwilligerswerkNL. Het doel van deze gids is om informatie te bundelen als onderdeel van de verkenningstocht die we samen met organisaties zijn gestart naar het betrekken van jongere vrijwilligers.

Met dank aan onze inhoudelijke partners: Maatschappelijke Diensttijd (MDT), Nationale Jeugdraad, Oranje Fonds, TijdVoorActie en ZonMw. Zij hebben met hun kennis en expertise bijgedragen aan de totstandkoming van deze uitgave.

Bekijk de online versie van deze Routegids via:
www.vrijwilligerswerk.nl/jongerenroutegids

Werkt een van de QR-codes niet meer? Dan vind je hier ook een actueel overzicht van alle links naar verdiepende informatie; onderzoeken en praktijkvoorbeelden.

Het beeldmateriaal in deze uitgave is afkomstig van en eigendom van de organisaties die in de artikelen worden uitgelicht. We hebben ons best gedaan om dit zorgvuldig te verwerken.

Kopiëren, verspreiden en elk ander gebruik van deze materialen is toegestaan, mits Vereniging VrijwilligerswerkNL (of de betreffende partner) wordt genoemd als bron.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Element 1 Begin met de hygiëne	6
Element 2 Maak het leuk en laagdrempelig	14
Element 3 Jongeren hebben meer maatwerk-begeleiding nodig	22
Element 4 Welkom is een gevoel	28
Element 5 Maak werk van gelijkwaardigheid	34
Element 6 Pak vooroordelen actief aan	40
Element 7 Maak tijd voor verandering	48
Maatschappelijke Diensttijd (MDT)	56

Voorwoord

Impact door jongeren

Met deze routegids helpen we je op weg om jongeren succesvol te betrekken bij jouw organisatie. Dat doen we aan de hand van de 7 werkzame elementen uit het onderzoek 'Hoe maak ik mijn organisatie jongerenproof?' van het Oranje Fonds en het Impact Centre Erasmus. Dit onderzoek laat zien wat werkt bij het duurzaam aantrekken en behouden van (jonge) vrijwilligers.

In deze routegids vormen deze elementen de kapstok: elk hoofdstuk geeft invulling aan één van de werkzame elementen. Zo kun je ze direct toepassen bij het ontwerpen of verbeteren van activiteiten, om jongeren effectief en duurzaam te betrekken bij je organisatie.

Naast praktische handvatten vind je inspirerende voorbeelden van organisaties die met de inzet van jongere vrijwilligers waardevolle impact maken. **Veel leesplezier!**

Aranka Verheugd

aranka.verheugd@vrijwilligerswerk.nl

Yvonne Kruizinga-Meier

yvonne.kruizinga@vrijwilligerswerk.nl

Lees het onderzoek:

Verleid een potentiële vrijwilliger

Voordat we in de werkzame elementen duiken, beginnen we bij de basis. In deze e-learning 'Werven van nieuwe vrijwilligers: op expeditie naar nieuwe gezichten!' leer je welke stappen iemand zet om vrijwilliger te worden én hoe je nieuwe vrijwilligers kunt verleiden om zich in te zetten.

Je krijgt nieuwe handvatten om toe te passen en lees je inspirerende voorbeelden van verschillende vrijwilligersorganisaties. Je wordt stap-voor-stap meegenomen in hoe je vrijwilligers kunt werven. Met het handige werkboek ernaast kan je meteen aan de slag, zodat je aan het einde ook nog eens een waardevol concreet handvat hebt.

Ontdek de e-learning:

Element 1

Begin met de hygiëne

Feiten uit het onderzoek

- Leg de verantwoordelijkheid voor jongereninclusie niet bij één persoon, maar verspreid dit over meerdere mensen binnen de organisatie.
- Om jongeren effectief te bereiken, is het belangrijk dat je als organisatie goed zicht hebt op je vrijwilligersbestand en weet waar jongeren kunnen worden ingezet.
- Bepaal welke taken en bijbehorende vaardigheden je zoekt in nieuwe vrijwilligers. Denk hierbij niet te veel in doelgroepen, maar kijk naar identiteiten en motivaties die aansluiten bij het werk.
- Zorg dat het vrijwilligerstekort breed gedragen wordt, binnen én buiten de organisatie.
- Maak duidelijke rol- en taakbeschrijvingen voor zowel betaalde als vrijwillige coördinatorfuncties.
- Het geschikt(er) maken van de organisatie voor jongeren kan klein beginnen: bekijk bijvoorbeeld de openingstijden of de planning van vergadermomenten.

Visie op jonge vrijwilligers als motor voor vernieuwing en verbondenheid

In een tijd van maatschappelijke verandering, vergrijzing en druk op vrijwilligersorganisaties is toekomstbestendigheid cruciaal. Jongeren, grofweg tussen de 12 en 30 jaar, vormen een krachtige bron van sociaal kapitaal: vol energie, ideeën en idealisme. Voor hen biedt vrijwilligerswerk kansen voor ontwikkeling, zingeving en invloed. Jongeren betrekken is geen doel op zich, maar een kans om te vernieuwen én bij te dragen aan de samenleving van morgen.

Organisaties worden sterker

Jongeren brengen frisse perspectieven en durven te bevragen wat vanzelfsprekend lijkt. Ze helpen organisaties wendbaar te blijven in een snel veranderende wereld. Hun digitale vaardigheden maken organisaties zichtbaarder en toegankelijker – voor hun eigen generatie én daarbuiten. Wie jongeren actief betrekt, laat zien vooruit te denken, bouwt aan continuïteit en verbindt zich met nieuwe doelgroepen. Daarbij vraagt het niet alleen om jongeren binnenhalen, maar ook om hen te behouden: via passende rollen, ruimte voor inspraak en begeleiding op maat.

De maatschappelijke waarde is groot

Vrijwilligerswerk verbindt jongeren met hun omgeving en stimuleert actief burgerschap. Het is vaak hun eerste ervaring met maatschappelijke betrokkenheid – en daarmee de kiem van blijvende inzet. In vrijwilligerswerk ontwikkelen ze leiderschap, verantwoordelijkheidsgevoel en samenwerking.

‘Vrijwilligerswerk doorbreekt bubbels en maakt verbinding’

Het is een broedplaats voor betrokken generaties die zich inzetten voor een inclusieve, democratische samenleving. Daarbij is het essentieel om oog te hebben voor de diversiteit onder jongeren: verschillende achtergronden, opleidingsniveaus en leefwerelden vragen om een inclusieve benadering en gerichte werving.

Samen bouwen aan de toekomst

Werken met jongeren is méér dan een strategische keuze – het is investeren in de samenleving van morgen. Door jongeren serieus te nemen en ruimte te geven, versterken we niet alleen hún ontwikkeling, maar ook de veerkracht en relevantie van onze sector. Zo bouwen we aan een toekomst waarin vrijwillige inzet vanzelfsprekend is – en iedereen mee kan doen.

Lees onze visie:

De Jongeren Ready Scan

Een blik van binnenuit

Met de Jongeren Ready Scan breng je in kaart hoe zowel 30- als 30+ vrijwilligers jouw organisatie beleven. Door die twee blikken naast elkaar te leggen, zie je waar jullie stevig geworteld zijn én waar nieuwe groei mogelijk is. Het is een uitnodiging om te leren, te reflecteren en verder te bouwen aan een organisatie waar jong en oud samen kunnen floreren. De Jongeren Ready Scan biedt een frisse, open blik van binnenuit.

De scan bestaat uit twee onderdelen:

- één voor de organisatie (bestuur, medewerkers, 30+ vrijwilligers)
- één voor jongeren (12–30 jaar)

Door beide perspectieven naast elkaar te leggen zie je waar jullie beelden overeenkomen én waar verrassende verschillen zitten.

Wat krijg je terug?

De scan helpt je om gericht te verbeteren. Gebruik de inzichten als startpunt voor een goed gesprek en bouw samen aan een organisatie waar jong en oud zich thuis voelen. Na het invullen ontvangen jullie een groeirapport met:

- scores op de vier thema's (Visie, Bereiken, Betrekken, Behouden)
- reflectievragen om samen het gesprek te voeren per thema
- tips voor vervolgstappen

Hoe werkt het?

Het invullen duurt ongeveer 10-15 minuten per persoon. Na het aanmaken van jullie organisatieprofiel kun je eenvoudig deelnemers uitnodigen.

Ontdek
de scan:

De taal van jongeren

Praktijklessen uit het programma 'de Verschilmakers'

Het werven van jonge vrijwilligers vraagt tijd en aandacht. Om ze te bereiken is er een andere aanpak nodig. Van aangepaste vacatures, een andere manier van communiceren tot een persoonlijke benadering.

Diverse initiatieven namen hun vacatures onder de loep. Zo heeft De Burgerij de teksten herschreven, zodat jongeren zich meer aangesproken voelen. VIPvoorelkaar ging ermee aan de slag na een tip van een jongere. De vacatures zijn nu kort en simpel, zodat snel duidelijk is waar het over gaat. "We maken ook veel gebruik van aantrekkelijke foto's en emoji's." Humanitas Helmond ontwikkelde voor de vacaturebank Helmondvoorelkaar een speciale knop voor jongeren.

Makkelijke taal

Het werken met jongeren vraagt om een andere manier van communiceren. Volgens Stichting Duore is het belangrijk om transparant te communiceren over doelen en verwachtingen. Etty Hillesum Centrum kiest specifiek voor taal die makkelijk te begrijpen is. Het initiatief omschrijft activiteiten heel duidelijk, zodat jongeren weten wat ze kunnen verwachten. Thuis in West geeft tegenwoordig meer gedetailleerde informatie over het vrijwilligerswerk zodat jongeren ook weten wat er niet van hen wordt verwacht.

"Met een nabije en coachende houding van de projectmedewerker weten we vrijwilligers actief te benaderen, te motiveren om deel te nemen aan activiteiten of vrijwilligerswerk te doen."

Huis van Compassie (Nijmegen)

Persoonlijke benadering

Jongeren vinden het belangrijk om plezier te maken. Ze horen dan ook graag dat het vrijwilligerswerk bij de organisatie leuk is. Verder geven ze aan dat ze laagdrempelig willen kennismaken. Last but not least is er een persoonlijke benadering nodig. Jongere vrijwilligers hebben graag contact met iemand waarmee ze snel een band voelen. School's Cool Fryslân neemt dan ook echt de tijd om goed naar de persoon zelf te kijken. Ook De Nieuwe Jutter stelt dat er aandacht moet zijn voor de onderlinge sfeer, afspraken én voor de persoon.

Element 2

Maak het leuk en laagdrempelig

Feiten uit het onderzoek

- Benadruk in je werving vooral hoe leuk vrijwilligerswerk is.
- Zorg dat in de eerste ervaringen plezier ervaren centraal staat. Jonge vrijwilligers voelen zich vooral betrokken wanneer ze het naar hun zin hebben, in contact zijn met anderen, het werk leerzaam vinden en zich nuttig voelen.
- Neem de kernwaarden van je organisatie duidelijk mee in je communicatie. Zo spreek je jongeren aan die zich verbonden voelen met wat jullie belangrijk vinden.
- Kies voor een persoonlijke benadering. Jongeren die rechtstreeks gevraagd worden om een keer te komen helpen, zeggen vaker ja.
- Bied jongeren de kans om op een laagdrempelige manier kennis te maken, zonder label of verplichtingen.
- En vooral: Hou het leuk! Meer dan andere vrijwilligers benoemen jongeren plezier als dé reden om bij een organisatie betrokken te zijn en blijven.

Tips voor Jongerenprojecten

Jongerenprojecten hebben grote waarde voor de samenleving én voor jongeren zelf. Terwijl ze iets doen voor een ander, ontstaan er betekenisvolle ontmoetingen en ontwikkelen jongeren hun talenten.

ZonMw heeft dankzij de verstrekte subsidie aan MDT-projecten veel geleerd over hoe je succesvol een project voor én met jongeren kunt opzetten en uitvoeren. Waar moet je aan denken bij de start van je project? Hoe betrek je jongeren, en hoe vind je de juiste partners? En hoe behoud je het succes van jouw project?

De antwoorden hierop delen ze in de vorm van tips, praktische handvatten en ervaringen, afkomstig van projectleiders en jongeren. Waardevol om te gebruiken als je zelf een jongerenproject op wil starten of om je bestaande project verder te verbeteren. Zo blijven jongerenprojecten impact maken op de samenleving én de jongeren die meedoen.

**Lees
de tips:**

Interview met Oorlogsmuseum Medemblik

“Het gaat voor jongeren écht om de connectie.”

De reden waarom veel jonge vrijwilligers blijven bij het Oorlogsmuseum in Medemblik, is vanwege de sfeer en de andere vrijwilligers, vertelt floormanager Heidi Rustenburg.

“Jongeren hebben niet altijd het maatschappelijke besef in de rol die ze op zich pakken, het gaat vaak om plezier hebben, dingen leren, een vermelding op het cv. Als ze het niet leuk hebben met elkaar, dan blijven ze niet. Het gaat echt om de connectie.”

**Lees
het hele
verhaal:**

7 soorten jongeren

7 manieren om hen te raken

Waarom zet de ene jongere zich vrijwillig in en de ander minder? Het onderzoek 'Achter de motivatie van jongeren voor vrijwillige inzet' (in het kader van Maatschappelijke Diensttijd (MDT)) laat zien dat jongeren sterk verschillen in motivatie en behoefte.

Op basis van vier dimensies (proactiviteit, idealisme, ervaren achterstand en beïnvloedbaarheid) komen er in het onderzoek zeven duidelijke jongerenprofielen naar boven. Elk profiel vraagt om een eigen aanpak in werving, begeleiding en waardering.

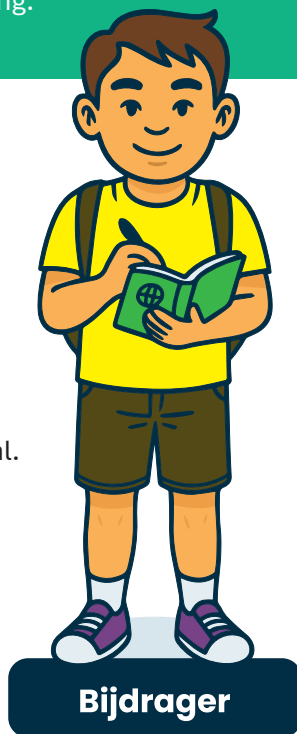
De 7 jongerenprofielen:

Carrière makers

Gedreven, ambitieus, gefocust op hun toekomst. Ze willen zich inzetten, als het aansluit bij hun loopbaan of persoonlijke doelen. Een professionele uitstraling en zichtbare meerwaarde zijn voor hen cruciaal.

Bijdragers

Willen iets betekenen voor anderen en zoeken zingeving. Soms hebben ze tegenslag ervaren. Ze waarderen persoonlijke begeleiding, ruimte voor groei en organisaties die die aansluiten bij hun waarden.

Bijdrager

Verbeteraar

Opklimmers

Willen vooruit, maar hebben veel op hun bord. Ze doen mee als vrijwilligerswerk helpt om een richting te vinden in studie of werk. Praktische invulling, goede begeleiding en heldere 'return' maken voor hen het verschil.

Verbeteraars

Idealistisch én gericht op zelfontwikkeling. Ze zoeken betekenisvolle ervaringen, willen hun horizon verbreden en bijdragen aan verandering. Vrijheid en flexibiliteit zijn voor hen belangrijk.

Teruggevers

Hebben hun zaken op orde en willen graag iets terugdoen voor de samenleving. Ze zoeken verantwoordelijkheid, vertrouwen en waardering, niet per se in geld, maar in impact en leerervaring.

Comfortzoekers

Minder betrokken, maar ze zijn te motiveren met voordelen en een laagdrempelige instap. Ze voelen zich aangetrokken tot gezelligheid, herkenning en tastbare resultaten.

Overwegers

Zitten nog in de twijfelmodus. Ze staan open om iets te doen, maar hebben behoefte aan houvast, duidelijke begeleiding en rolmodellen die laten zien dat vrijwilligerswerk ook 'iets voor hen' is.

Maak kennis met alle persona's:

Jongeren aan het roer

Praktijklessen uit het programma 'de Verschilmakers'

Als je jongeren wil bereiken, kun je dat het beste doen op een manier die hen aanspreekt. Een gouden tip die vaak wordt toegepast bij de werving? Jongeren zelf aan het roer laten. Letterlijk en figuurlijk.

Social media blijken een van de middelen die initiatieven succesvol gebruiken om jongeren te bereiken. Stichting IDO bereikt meer jongeren door het gebruik van TikTok en Instagram. Dress for Success Eindhoven keek met vijf jonge mensen naar social media, omdat zij de experts zijn op dit gebied. Het resultaat? Een socialmediabeleid dat aansluit bij de doelgroep.

Flyers en podcasts

Hulst voor Elkaar laat onder meer promotiefilmpjes, flyers, podcasts en foto's maken door jongeren. Daarbij slaat de organisatie twee vliegen in één klap: "Soms geven we nog wat coaching of een kleine workshop zodat ze met de programma's en principes van ontwerpen uit de voeten kunnen. Dit allemaal met het oog op talentontwikkeling en empowerment."

Bierviltjes en zadelhoezen

Verder is het belangrijk om zichtbaar te zijn op plekken waar jongeren samenkomen. Humanitas Haaglanden is niet alleen aanwezig op vrijwilligersmarkten, maar ook op festivals zoals het bevrijdingsfestival.

"Door aan te sluiten bij verschillende activiteiten in de stad waar jongeren ook van de partij zijn, zetten we onze organisatie en ons project op de kaart." Cello gebruikt bierviltjes en zadelhoezen om vrijwilligers te werven.

Mond-tot-mondreclame

Tot slot draagt mond-tot-mondreclame bij aan succesvol werven. Meerdere initiatieven geven aan dat nieuwe jonge vrijwilligers geïnteresseerd zijn geraakt door andere jongeren.

"We hebben verhalen van jonge vrijwilligers in beeld gebracht door middel van korte filmpjes op Insta en LinkedIn."

Stichting Welzijnswerk Sliedrecht

Element 3

Jongeren hebben meer maatwerkbegeleiding nodig

Feiten uit het onderzoek

- Bied jongeren zoveel mogelijk flexibiliteit en maatwerk in hun taken. Lukt dat niet volledig? Zorg dan in ieder geval voor gerichte coaching naast de algemene begeleiding van vrijwilligers.
- Koppel taken aan persoonlijke talenten. Jongeren blijven op die manier beter betrokken bij de organisatie. Ontdek daarom zo snel mogelijk wat hun motivatie is en stem hun werkzaamheden daarop af.
- Creëer een dynamische omgeving waarin jongeren, ook als ze al een tijdje meelopen, kunnen wisselen van taken en rollen.
- Heb aandacht voor hoe de talenten van jongeren zich ontwikkelen en pas begeleiding hierop aan.
- Tijdens het inwerkproces helpt het om expliciet met de jongere stil te staan bij de impact van hun bijdrage.
- Stimuleer jongeren om hun mening te geven, ook als ze twijfelen over hun capaciteiten of vinden dat ze nog niet goed bekend zijn met de organisatie.

Interview met Amnesty International

“Het is belangrijk om de taal van de jongeren te praten.”

Het betrekken van jongeren was voor Amnesty International geen makkelijke klus, vertelt Akram Achaboun, Lead Jongerenparticipatie.

“In focusgroepen merkten we dat bepaalde jongeren totaal geen feeling hebben met het woord mensenrechten, terwijl ze zeker wat te zeggen hadden over misstanden.

Als we bijvoorbeeld vroegen wat hen boos maakte, merkten we dat ze 9 van de 10 keer uitkwamen op iets dat te maken heeft met mensenrechten. Kortom, het is belangrijk om écht de taal van de jongeren te praten.”

Lees
het hele
verhaal:

AMNESTY
INTERNATIONAL

Whitepaper TijdVoorActie

‘Jonge vrijwilligers in je organisatie: obstakels de baas!’

Veel organisaties worstelen met het aantrekken en behouden van jonge vrijwilligers. Soms lijken obstakels bijna onoverbrugbaar. Herken je dit bij jouw organisatie? Het betrekken van jonge vrijwilligers is belangrijker dan ooit. Van maatschappelijke organisaties tot zorginstellingen: ze hebben extra helpende handen nodig, vooral van jonge vrijwilligers.

In dit whitepaper van TijdVoorActie worden obstakels zoals generatiekloven en de flexibele levensstijl van jongeren besproken, én krijg je praktische tips om ze te overwinnen.

Lees de
white-
paper:

TijdVoorActie

Draag bij aan een goed gevoel

Praktijklessen uit het programma 'de Verschilmakers'

Om vrijwilligers te behouden, is goede begeleiding essentieel. Maar dat is wel voor iedereen anders. Want de motivatie om als vrijwilliger actief te zijn kan verschillen. Jongeren blijven vooral als ze het leuk vinden of een goed gevoel krijgen van het vrijwilligerswerk dat ze doen.

Organisaties kunnen inspelen op wat vrijwilligerswerk jonge vrijwilligers kan opleveren. Dit kan op drie manieren: erkennen, waarderen en belonen. Stichting Welzijnswerk Sliedrecht viert mijlpalen met taart en investeert zo in de groepsdynamiek. Stichting Duore organiseert voor het binden van jonge vrijwilligers verschillende formele en informele beloningsmomenten per jaar. Er zijn bijvoorbeeld inspirerende workshops of horeca-ondernemers uit het bedrijfsleven langs die verhalen delen. Dit is niet alleen leuk, maar ook nuttig en leerzaam. Dat vinden jongeren ook belangrijk aan hun vrijwilligerswerk.

Begeleiding

Qua begeleiding is een goede match tussen de vrijwilliger en de begeleider belangrijk. Bij dorpshuis Gaveborg begeleiden jongeren elkaar. "Jongeren tussen 20-25 jaar begeleiden jongeren tussen 12 en 20 jaar. Dit lijkt goed te werken." Thuis in West maakt gebruik van een buddy-systeem voor ondersteuning.

Talentontwikkeling

Voor sommige jongeren betekent vrijwilligerswerk ook een boost voor hun cv. Ze krijgen de kans hun talenten te ontwikkelen. Hulst voor Elkaar coacht de jongeren in hun talenten in samenwerking met jongerenwerkers, scholen en volwassen vrijwilligers. Stichting Zorgdat Harderwijk biedt vanuit het Servicepunt Vrijwilligerswerk de vrijwilligers jaarlijks vijf verschillende workshops en cursussen aan. Cello heeft een ontwikkelplan ontwikkeld voor vrijwilligers met e-learnings, workshops en cursussen.

"We zetten jongeren in het zonnetje als ze iets goed doen voor een ander."

VIPvoorElkaar

Element 4

Welkom is een gevoel

Feiten uit het onderzoek

- Bevorder een écht 'thuis'-gevoel. Bespreek wat dat voor jouw jonge vrijwilligers betekent en welke dingen daaraan bijdragen.
- Heb aandacht voor hoe 'warm' het inwerkproces is. Praat intern over wat huidige vrijwilligers het gevoel gaf dat ze 'welkom' en 'onderdeel' waren, en verwerk dat in het inwerkprogramma.
- Vraag jonge vrijwilligers regelmatig wat jij nog kunt doen om hen het gevoel te geven dat ze 'gezien worden'. Ga in gesprek over wat waardering en beloning voor hen betekent. Dit verschilt per persoon, dus kijk waar je ruimte voor kunt creëren.
- Geef informele waardering, zowel persoonlijk (bijvoorbeeld: stuur een appje tijdens een toetsweek of examenperiode) als in groepsverband (bijvoorbeeld: organiseer een gezellige BBQ).
- Jongerenparticipatie blijkt een gouden manier om waardering te tonen! Vrijwilligers ervaren het als een blijk van informele waardering wanneer ze de kans krijgen om mee te denken en mee te beslissen.

Interview met Scouting Nederland

“Jongeren zijn de kurk waar onze organisatie op drijft.”

“Op lokaal niveau is driekwart van de leiding jongere, we kunnen én willen niet zonder! Het grappige is dat een deel van de jongeren zich helemaal geen vrijwilliger voelt.” vertelt oud-directeur Fedde Boersma.

“Ons succes is dat er veel jongeren doorgroeien naar regionale of landelijke activiteiten, tijdens hun rol als leiding op de lokale groep scouting of erna. Volgens mij is een tweede reden voor ons succes dat wij ervan overtuigd zijn dat jongeren dit kunnen. Wij geven ze ook veel verantwoordelijkheid.”

Lees
het hele
verhaal:

Welkom én waardevol

Onze 4 tips voor het omgaan met jonge vrijwilligers

1

Dé jongere bestaat niet

Net zoals dé vrijwilliger niet bestaat, bestaat dé jongere ook niet. Stop met zoeken naar dé perfecte jongere. Die is er niet. De een wil iets doen dat ertoe doet, de ander zoekt gewoon iets leuks of wil nieuwe skills opdoen. Er is geen standaard profiel, dus: praat met ze, luister, en kijk wat bij hen past.

2

Laat je waardering blijken

Jongeren hoeven geen lintje: wél erkenning. Een klein gebaar kan een groot verschil maken. Stuur een bedankje via WhatsApp, tag ze in een bericht van jouw organisatie op Instagram of geef een compliment tijdens een activiteit. Waardering zit zowel in de kleine gebaren als in het serieus nemen van hun ideeën.

3

Flexibiliteit is key

Denk in korte klussen, projectmatig meedoen of losse acties. Geef jongeren de vrijheid om zelf te kiezen wanneer en hoe ze bijdragen. En ja, dat vraagt ook iets van jouw organisatie: door open te staan voor inzet in avonden en weekenden, vergroot je de kans dat jongeren wel kunnen én willen meedoen.

4

Geef invloed, niet alleen uitvoering

Jongeren willen meedenken, meebeslissen en iets achterlaten dat van henzelf is. Bied ruimte om zelf initiatief te nemen of mee te bouwen aan jullie activiteiten. Vraag bijvoorbeeld: “Hoe zou jij dit aanpakken?” en laat zien dat je hun ideeën serieus neemt.

Jongeren willen gehoord worden

Praktijklessen uit het programma 'de Verschilmakers'

Jongeren die hun tijd, talenten en energie inzetten voor een goed doel, willen graag gehoord worden. Om jongeren als vrijwilliger te binden aan een organisatie is het dan ook belangrijk om ze actief te betrekken. Voor initiatieven zijn er vier elementen die aandacht verdienen.

Allereerst moet er worden gekeken naar de talenten van de vrijwilliger. Daar hoort bij dat jongeren graag de kans krijgen om mee te praten en mee te doen. Dress for Success Eindhoven gaf bij het organiseren van een gala een pop-up store vier vrijwilligers volledig eigenaarschap. Bij Stichting de Schroef adviseert een jongerenpanel met deelnemers van 12 tot en met 24 jaar over allerlei zaken die te maken hebben met jongeren.

Flexibiliteit en maatwerk

Ten tweede waarderen jongeren flexibiliteit en maatwerk. Daarom is het als organisatie belangrijk om ook flexibel te zijn. Verder hechten jongeren veel waarde aan gelijkwaardigheid. Ze willen de kans krijgen om mee te denken en te beslissen. Ze willen het gevoel hebben dat hun mening ertoe doet. Stichting Welzijn Putten liet jongeren meeschrijven aan een handboek voor nieuwe jonge vrijwilligers. Humanitas Haagland geeft jongeren de verantwoordelijkheid voor specifieke taken waardoor ze autonomie ervaren en leren om zelfstandig beslissingen te nemen.

Welkom gevoel

Tot slot is het belangrijk dat nieuwe vrijwilligers zich welkom voelen. Volgens Thuis in West kun je dit onder meer bereiken door met de jongeren mee te leven en interesse te tonen. Ook het organiseren van een gezellige bijeenkomst of een bedankje met een persoonlijke kaart draagt bij aan het gevoel van een warm bad.

***“Geef de jongere de ruimte om fouten te durven en mogen maken.
Zorg voor een menselijke band.”***

Stichting Duore

Element 5

Maak werk van gelijkwaardigheid

Feiten uit het onderzoek

- Zet gelijkwaardigheid centraal. Laat als organisatie zien dat jongeren net zo waardevol zijn als vrijwilligers die wat ouder of langer betrokken zijn.
- Gebruik jongerenparticipatie om gelijkwaardigheid uit te stralen én te bevorderen. Jonge vrijwilligers voelen zich meer betrokken en gewaardeerd wanneer hun mening wordt gevraagd én er ook daadwerkelijk iets mee wordt gedaan.
- Bied vanaf het begin kansen voor nieuwe, jonge vrijwilligers om mee te praten en mee te beslissen.
- Zorg ook voor een gelijkwaardige positie tussen de leeftijdsgroepen onderling.
- Ben je tevreden over de inzet van een jongere? Kijk naar manieren om deze persoon structureel te betrekken bij de besluitvorming van je organisatie, zoals een plek in het bestuur.

Bouwstenen voor jongerenparticipatie

Hoe zorg je als beleidsmaker of professional die met jongeren werkt voor betekenisvolle jongerenparticipatie? Welke stappen zijn daarvoor nodig? De Nationale Jeugdraad (NJR) laat het zien met zes vernieuwde bouwstenen voor betekenisvolle jongerenparticipatie.

Wat is betekenisvolle jongerenparticipatie?

Jongerenparticipatie betekent dat jongeren actief meepraten, meebeslissen en meedoen bij onderwerpen die voor hen belangrijk zijn. Het wordt pas écht betekenisvol wanneer jongeren kunnen deelnemen op een manier en in een omgeving die aansluit bij hun eigen waarden en interesses.

De zes bouwstenen:

1

Oriëntatie

Jongerenparticipatie kan op verschillende manieren starten: vanuit jongeren zelf of op initiatief van een beleidsmaker of professional. Hoe het ook begint, een zorgvuldige oriëntatiefase is altijd essentieel.

2

Motivatie

Als je weet wat de behoefte en het doel om met jongeren te werken is, is het belangrijk na te denken over welke doelgroep je wil betrekken.

3

Bereiken en betrekken

Jongeren op een betekenisvolle manier bereiken en betrekken is voor veel mensen een uitdaging. NJR helpt je met een aantal belangrijke tips en overwegingen.

4

Talentontwikkeling

Ga samen aan de slag met de inhoud, maar heb óók aandacht voor de ontplooiing van jongeren. Jongeren willen groeien, dus geef ruimte voor hun talentontwikkeling.

5

Binden en boeien

De interesses en behoeften van jongeren kunnen in een korte tijd snel veranderen. Het gevoel van eigenaarschap is belangrijk om jongeren (langdurig) aangehaakt te houden. En zo zijn er meer dingen heel belangrijk om jongeren te blijven binden en boeien.

6

Terugkoppelen en voortbouwen

Het succesvol toepassen van de bouwstenen valt of staat met een goede terugkoppeling. Hiermee doe je recht aan het gedane werk en laat je zien dat je de betrokken jongeren, hun ideeën, ervaringen en inzet serieus neemt.

Ontdek de
bouwstenen:

De Participatie Wijzer

Vergroot de betrokkenheid en pluk de vruchten

Wil je meer mensen laten meedenken, meedoen en meebeslissen? In de Participatie Wijzer vind je meer dan 100 werkvormen die je helpen om nóg beter gebruik te maken van de kennis en ervaring binnen jouw organisatie.

Zo ga je aan de slag met de Participatie Wijzer:

- Kies je doelen voor participatie
- Kies je doelgroep
- Kies je participatieniveau
- Schud aan de boom en ontdek een werkvorm die past bij jouw wensen

De Participatie Wijzer is er voor maatschappelijke organisaties die mensen op een nieuwe en effectievere manier willen betrekken, zodat alle aanwezige wijsheid beter wordt benut.

Aan de slag:

Door het samen te doen bereiken we veel meer

Praktijklessen uit het programma 'de Verschilmakers'

Iedereen weet dat het moeilijk kan zijn om nieuwe vrijwilligers te vinden. Zeker als je specifiek op zoek bent naar jongeren. Een van de manieren om jongeren aan een initiatief te binden is het opzoeken van een samenwerking. Dat kan op diverse manieren.

Enkele initiatieven slaan de handen ineen met scholen. Zo werkt dorps huis Gaveborg samen met mbo-scholen en middelbare scholen. Ook de samenwerkingen bij het Etty Hillesum Centrum verlopen heel goed. "Steeds meer leerlingen kunnen bij ons hun profielwerkstukken maken, projectopdrachten doen of hun scriptie schrijven."

Netwerkpartners

Je kunt ook de band versterken met organisaties waarmee al contact is of een samenwerking bestaat. VIPvoorElkaar zet hun eigen netwerk in voor het verjongen van hun organisaties. De netwerkpartners delen elkaars berichten op social media. Dat zorgt voor een groot bereik en vergroot de kans om jongeren te werven die willen meehelpen.

Stichting Welzijnswerk Sliedrecht kijkt ook wat er lokaal mogelijk is. De organisatie werkt samen met Sliedrecht Doet om strategisch te kunnen blijven bouwen aan jongerenparticipatie.

"We hebben vooral ingezet om jongeren te bereiken via lokale samenwerkingspartners. Door te werven via bekende gezichten, weten we jongeren te bereiken."

De Burgerij

Element 6

Pak vooroordelen actief aan

Feiten uit het onderzoek

- Zorg voor een open en veilige ruimte waarin iedereen zijn mening kan delen, met respectvolle communicatie tussen de deelnemers.
- Ga met 'ouderen' in gesprek over hun eventuele vooroordelen over 'jongeren' én andersom.
- Durf zelf kwetsbaar te zijn en laat waar nodig los. Denk samen met jongeren en ouderen na over hoe zij elkaar willen ontmoeten en samenwerken, en sta open voor de verrassende vormen die daaruit kunnen ontstaan.
- Vergroot het bewustzijn van onderlinge verschillen door nieuwsgierig kennis te maken en oprechte interesse te tonen, zonder verschillen te problematiseren.
- Stimuleer het gesprek over intergenerationele verschillen en faciliteer echte dialoog.
- Creëer kansen voor diepgaander contact tussen jong en oud.
- Wees niet bang als het af en toe schuurt, zolang grenzen en omgangsvormen gerespecteerd blijven, kan wrijving juist waardevol zijn.

Interview met Steunpunt Midden Holland

“Dankzij jongeren kwamen vrijwilligers van alle leeftijden binnen.”

Jonge vrijwilligers inzetten bij een hospice? Voor veel vrijwilligers bij het hospice in Gouda en Waddinxveen (Steunpunt Midden Holland) was het ondenkbaar, maar projectleider Trudi Belgraver ging ervoor met de Maatschappelijke Diensttijd (MDT).

En met succes: *“Als jongeren hier binnenkomen, brengen zij het leven binnen. De inzet van jongeren op juist deze plek, heeft me echt ontroerd.”*

Lees
het hele
verhaal:

Podcast: Gratis en voor (n)iets

In de tweedelige podcastserie ‘Gratis en voor (n)iets’ onderzoekt Pietro Tramontin wat vrijwilligerswerk jou kan brengen. Nederland is een echt vrijwilligersland, maar jonge mensen lijken steeds meer gericht op carrière maken en zelfontwikkeling. Terwijl juist zij de vrijwilligers van de toekomst zijn. Dit roept de vraag op: wat hebben jongeren te winnen met vrijwilligerswerk? En waar moeten ze beginnen?

Luister de
podcast:

Sluit jij je aan bij onze Whatsapp community?

Je ontvangt updates, nieuws uit onderzoeken, inspiratie en succesverhalen en trips & tricks uit de praktijk!

Sluit je
aan via
Whatsapp:

Whitepaper TijdVoorActie

‘Jonge vrijwilligers betrekken bij je organisatie: De vooroordelen en voordelen’

Jongeren zijn liever lui dan moe en zitten alleen maar op hun telefoon. Of ligt het toch anders? We hebben allemaal vooroordelen: dat is menselijk. Maar wat zijn de vooroordelen die jij hebt? En kloppen ze eigenlijk wel? Of juist niet? Bewustwording is de eerste stap.

In dit whitepaper neemt TijdVoorActie je mee in de wereld van jongeren, jonge vrijwilligers en delen ze hun ervaringen. Ze gaan in op veelvoorkomende vooroordelen en misvattingen én laten zien welke kansen en voordelen er juist liggen.

Lees de
white-
paper:

TijdVoorActie

Whitepaper Samen Ouder Worden

‘Betekenisvol contact tussen generaties: Hoe sla je een brug tussen jong en oud(er)?’

Zodra de intergenerationele bijeenkomst van de Ouderenbond is afgelopen, komt meneer Polak schuifelend naar voren lopen. Hij zegt: “Ik ben altijd een beetje langzaam, maar ik wil toch nog even wat zeggen!” Met zijn vinger omhoog om extra te benadrukken wat hij wil vertellen, zegt hij: “Je snapt misschien wel dat als je ouder wordt, je steeds meer op een eiland komt te staan... Dus ik heb jongeren nodig om daar een schiereiland van te maken”.

Het VrijwilligerswerkNL-programma Samen Ouder Worden wil mensen onder andere bewust maken van de meerwaarde van contact tussen verschillende generaties. Dit ontwikkelprogramma richt zich op kennis delen en ontwikkelen, en stimuleert een maatschappelijke beweging waarin ouderen volwaardig meebouwen aan een leefbare en verbonden samenleving.

Dit whitepaper laat zien hoe betekenisvol contact tussen jong (12–30 jaar) en oud(er) (55+ jaar) kan worden georganiseerd, met kennis, tools en praktijkvoorbeelden uit het programma Samen Ouder Worden en de coalitie Intergenerationeel Contact.

Lees de
white-
paper:

SAMEN
OUDER
WORDEN

Jong en oud genieten van nieuwe ontmoetingen

Praktijklessen uit het programma 'de Verschilmakers'

Contact tussen jongeren en ouderen kan soms moeizaam verlopen door verschillen in levenservaring, behoeften en gedrag. Daarnaast verschillen mogelijk ook vooroordelen en maatschappelijke verwachtingen die onderling contact beïnvloeden. Vrijwilligerswerk biedt een mooie kans om intergenerationeel contact te stimuleren en kan met goede begeleiding heel waardevol zijn.

Voordelen van contact tussen generaties

Intergenerationeel contact in vrijwilligerswerk biedt unieke kansen voor jong en oud. Enkele voordelen?

- Allereerst kunnen jongeren en ouderen van elkaar leren. Jongeren brengen vaak technologische vaardigheden en nieuwe ideeën mee, terwijl ouderen ervaring en wijsheid delen.
- Ten tweede nemen door samenwerking vooroordelen af. Beide groepen krijgen de kans om elkaars perspectieven en leefwerelden beter te begrijpen.
- Ten derde kunnen ouderen de rol van mentor op zich nemen. Dit biedt jongeren waardevolle begeleiding.

- Tot slot voelen ouderen zich vaak energiever en meer betrokken als ze met jongeren samenwerken. Dat is goed voor hun fysieke en mentale gezondheid. Jongeren leren op hun beurt van de levenservaring en stabiliteit van ouderen.

Gelijkwaardigheid

Voor intergenerationeel contact is gelijkwaardigheid belangrijk. Jongeren willen zich gezien en gewaardeerd voelen door oudere vrijwilligers. Daarnaast is het raadzaam om vrijwilligers in te zetten op basis van hun kwaliteiten. Jongeren vinden het leuk om in contact te staan met ouderen die al meer kennis en ervaring hebben. Ouderen waarderen de energie en frisse blik van de jongeren.

“Het is zo leuk om te zien dat iedereen gelijkwaardig is. Er ontstaan nieuwe ontmoetingen en zowel jong als oud genieten ervan.”

Gaveborg

Element 7

Maak tijd voor verandering

Feiten uit het onderzoek

- Bepaal samen wat jullie verstaan onder inclusie en een inclusieve organisatie, en wat daarvoor nodig is.
- Betrek jongeren actief bij het vormgeven van het programma of de taken die zij gaan uitvoeren.
- Leg de positie en ruimte voor de inbreng van jongeren formeel vast. Maak duidelijk binnen welke kaders participatie plaatsvindt: waar is wel ruimte voor en waar niet? Wees daar vooraf open en transparant over.
- Creëer ruimte om met jongerenparticipatie te experimenteren en ervan te leren. Denk bijvoorbeeld aan verschillende vormen van participatie: van een plek in het bestuur tot informele gesprekken op de werkvloer en alles ertussenin.
- Gebruik jongerenparticipatie om een open en vernieuwende organisatiecultuur te creëren en dit kracht bij te zetten. Jongeren zien participatie vaak als een belangrijke graadmeter voor de openheid van een organisatie.
- Maak actief ruimte voor het delen van kennis en ervaring door hier regelmatig tijd voor in te plannen.

Interview met Humanitas

“Het is belangrijk om lijntjes met jongeren warm te houden.”

Eind 2021 startte Humanitas Helmond het programma “De Verschilmakers” van het Oranje Fonds met de vraag: hoe krijgen we meer jongeren binnen?

“Met het programma begon een zoektocht naar manieren om jongeren te werven en te betrekken”, vertelt vrijwilligerscoördinator Daniëlle Stolwijk. “De impact die de jongeren inmiddels lokaal maken, is enorm!”

Lees het hele verhaal:

humanitas

Whitepaper TijdVoorActie

‘Je organisatie in verandering: Stappenplan voor succesvol werken met jonge vrijwilligers’

Het betrekken van jonge vrijwilligers vraagt om verandering binnen je organisatie. Hoe creëer je een cultuur waarin jongeren zich echt welkom voelen? En hoe begeleid je die verandering stap voor stap?

In dit whitepaper biedt TijdVoorActie je praktische handvatten, inzichten en een duidelijk stappenplan. Je krijgt niet alleen inspiratie en concrete tips, maar ook een downloadbaar A4-stappenplan om samen met je team de eerste stappen te zetten naar een toekomstbestendige organisatie.

Lees de whitepaper:

TijdVoorActie

Wist jij dit?

Budget voor jongereninitiatieven

Wil je jongeren de kans geven zelf iets te organiseren, bijvoorbeeld voor hun buurt? Met deze drie fondsen krijgen ze niet alleen financiële steun, maar ook begeleiding en volop ruimte om te leren door te doen!

Nationale Jeugdraad (NJR) – Ik Ben Geweldig

Voor wie: Jongeren t/m 24 jaar.

Wat: Maximaal €1.000 voor een goed idee om vrijwillig iets voor een ander te doen.

Voorwaarden: Geen schoolopdracht, geen persoonlijke vergoeding, je voert het zelf uit.

Aanvragen via: www.njr.nl/nl/projecten/ikbengeweldig/
Laagdrempelig, snelle reactie, begeleiding op maat.

Oranje Fonds – Impulsfonds Jong

Voor wie: Een groep van minimaal 3 jongeren tussen de 12 - 29 jaar (hoofdaanvrager minimaal 18 jaar).

Wat: €1.000 - €5.000 voor projecten van 3 - 12 maanden.

Voorwaarden: Jongeren staan aan het roer, de kosten zijn voor materiaal, begeleiding of locatie.

Aanvragen via: www.oranjefonds.nl/hey-verschilmaker
Beoordeling door jongerenpanel en ondersteuning bij de aanvraag.

European Solidarity Corps – Solidariteitsprojecten

Voor wie: Groepen van minimaal 5 jongeren tussen 18 - 30 jaar.

Wat: Maximaal € 630,- per maand + vergoeding om coaching in te schakelen, voor projecten van 2 - 12 maanden.

Voorwaarden: Kan 3 keer per jaar worden aangevraagd en duurt 3 maanden voor het gestart kan worden.

Aanvragen via: www.europeansolidaritycorps.nl/voor-jongeren/solidariteitsprojecten
Veel vrijheid, leren door doen, begeleiding bij je aanvraag.

Budget voor organisatieverandering

Wil je jonge vrijwilligers duurzaam inbedden in je organisatie? Het Oranje Fonds ondersteunt, in samenwerking met het ministerie van OCW, sociale initiatieven die hun vrijwilligersbestand willen verjongen via het programma 'Vervolg op de Verschilmakers'.

Dit programma is bedoeld voor organisaties die:

- Jongeren als vrijwilliger willen aantrekken én behouden
- Jongeren mede-eigenaar willen maken van een sociaal initiatief
- Hun organisatie willen verjongen en klaarstomen voor de toekomst

Hier kan je het budget bijvoorbeeld voor gebruiken:

- Ontwikkeling van vrijwilligersbeleid gericht op jongeren
- Training of coaching van jonge vrijwilligers
- Kosten voor een jongerenvriendelijke vrijwilligerscoördinator
- Activiteiten of communicatie die jongeren aanspreken
- Begeleiding van jongeren bij hun eigen initiatief of stichting
- Ondersteuning bij aanvragen voor jongereninitiatieven

Aanvragen & voorwaarden

- Via het open loket van www.oranjefonds.nl
- Algemene aanvraagcriteria van het Oranje Fonds zijn van toepassing
- Belangrijk: Het doel van de organisatie moet passen binnen het sociaal-maatschappelijk werkterrein

Help jongeren bij de aanvraag of laat ze samen indienen.

Alle fondsen stimuleren leren door doen en zijn extra toegankelijk wanneer jouw organisatie (mee)begeleidt.

Zie jongeren niet alleen als doelgroep, maar als mede-makers.

Gebruik dit programma om ruimte, ondersteuning en eigenaarschap voor jongeren structureel te organiseren.

Een nieuwe mindset

Praktijklessen uit het programma 'de Verschilmakers'

De komst van meer jonge vrijwilligers binnen een initiatief is van invloed op de organisatiecultuur. Samenwerken met jongeren vraagt nu eenmaal een andere manier van werken. Voor iedereen binnen de organisatie. Daarom is het raadzaam om het beleid op diverse punten aan te passen, zodat de basis op orde is.

Binnen de organisatie is het allereerst halen er ook plezier uit. Ook bij Maximina is het belangrijk dat iedereen anders gaat denken. Stichting Kardoaid merkte dat het best lastig was om te verjongen. Door jongeren en ouderen moesten aan elkaar wennen. Inmiddels werken ze prettig samen en waarderen ze elkaar. "Ze leren veel van elkaar en dat is leuk en nuttig."

Aangepast vrijwilligersbeleid

Stichting Buitenzorg te Veenendaal paste het vrijwilligersbeleid aan. Het plan met de nieuwe denk- en werkwijze werd met alle vrijwilligers gedeeld, geëvalueerd en daarna ondertekend. "De modernisering van het nieuwe vrijwilligersbeleid zit onder andere in de aandacht voor jongeren. Er is oog voor wat jongeren belangrijk vinden. Het slagen voor het eindexamen is bijvoorbeeld een moment om jongeren in het zonnetje te zetten." Ook dorpshuis Gaveborg herschreef het beleid en voegde handvatten toe voor het werven van jongeren.

"Er is beleid geschreven voor het ondersteunen en begeleiden van de jongeren die meedraaien als vrijwilliger. Dit blijkt echt noodzakelijk omdat veel jongeren voor het eerst in hun leven van zo nabij in aanraking komen met het stervensproces."

Stichting Hospice en Vrijwillige Terminale Thuiszorg
Midden-Holland

Sluit je ook aan bij MDT!

Maatschappelijke Diensttijd (MDT) geeft jongeren tussen de 12 en 30 jaar de kans om hun talenten te ontdekken, nieuwe mensen te ontmoeten buiten hun eigen leefwereld en zich in te zetten voor een ander en de samenleving. Zo organiseren jongeren bijvoorbeeld sportactiviteiten in de buurt, geven ze taalles aan nieuwkomers of begeleiden ze eenzame ouderen als buddy.

De drie pijlers van MDT

Iets doen voor een ander en/of de samenleving

Jongeren voeren vrijwillige activiteiten uit voor individuen of de samenleving als geheel.

Talentontwikkeling

Jongeren krijgen de ruimte voor het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten, vaardigheden en houding ten opzichte van zichzelf en de ander.

Betekenisvolle ontmoetingen

Jongeren ontmoeten mensen buiten hun eigen leefwereld.

MDT helpt jongeren hun plek in de samenleving te vinden en vergroot hun maatschappelijke betrokkenheid. Wat begon met enkele proeftuinen is uitgegroeid tot een krachtig netwerk van organisaties en jongeren die samen echt verschil maken in de samenleving.

De waarde van MDT voor maatschappelijke organisaties

MDT biedt maatschappelijke organisaties veel voordelen. Jongeren doen via MDT waardevol vrijwilligerswerk en ervaren hoe betekenisvol hun inzet is. Dit leidt vaak tot blijvend vrijwilligerswerk, wat zorgt voor meer jonge vrijwilligers binnen organisaties. Bovendien inspireren MDT-deelnemers andere jongeren om zich ook in te zetten.

Organisaties profiteren van de frisse blik, energie en vaardigheden van jongeren. MDT draagt bij aan professionalisering en versterkt lokale vrijwilligersnetwerken. De gedeelde kennis binnen het MDT-netwerk helpt organisaties zich verder te ontwikkelen.

Lees meer
over MDT:

Interview met Vrijwilligerspunt Westfriesland

“Jongeren leveren door MDT grote bijdrage aan flexibilisering van vrijwilligerswerk.”

Ruim vijf jaar geleden maakte directeur Miranda Zwart van Vrijwilligerspunt Westfriesland voor het eerst kennis met Maatschappelijke Diensttijd (MDT). De start van een bijzonder project, waarmee het Vrijwilligerspunt inmiddels rond de 500 jongeren kennis heeft laten maken met vrijwilligerswerk.

“Dat goede gevoel dat je krijgt van vrijwilligerswerk, is de grootste waarde die je jongeren kunt bieden.”

Lees
het hele
verhaal:

MDT Toolkit ‘iets doen voor een ander’

Om als organisatie zelf aan de slag te gaan met de pijler ‘iets doen voor een ander’, zijn er verschillende middelen beschikbaar die ontwikkeld zijn binnen MDT. Deze vind je in onderstaande toolkit en kun je bekijken, printen en direct inzetten.

Bekijk de
toolkit:

Wil je binnen je organisatie bespreken wat het voor jullie betekent om jongeren te betrekken? Bekijk dan eerst dit onderdeel van de toolkit: Bepaal jouw kaders voor ‘iets doen’. Houd daarbij in gedachten dat jongeren iets voor een ander kunnen betekenen als drie dingen op orde zijn: bereidwilligheid, beschikbaarheid en bekwaamheid.

Vereniging
Vrijwilligerswerk^{NL}